

Voorwoord

Door middel van dit boekje informeert vso De Berkenschutse de examenkandidaten vmbo, havo en vwo en hun ouders/verzorgers over het examen.

Het examen wijkt op een vso-school op enige punten af van het eindexamen zoals dat op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs wordt afgenomen, ook de wijze van examineren is anders dan die op reguliere scholen.

Voor de examenkandidaten vmbo-t, havo en vwo is het staatsexamen de instantie die het examen afneemt.

Wanneer u vragen heeft, kunt u contact opnemen met de examensecretaris Natascha Jaegers (natascha.jaegers@berkenschutse.nl).

Let wel: de informatie in het examenboekje is onder voorbehoud.

Inhoudsopgave

Inhoud

1	Het staatsexamen	3
2	Beoordeling staatsexamenwerk en de becijfering	5
3	Uitslagregeling 2018 en herkansing	5
4	Diplomering vmbo, havo en vwo	8
5	Herexamen	9
6	Gespreid examen	11
7	Belangrijke data	11
8	Praktijkexamen tekenen	113
9	Hulpmiddelen	133
10	Computergebruik	19
11	Extra voorzieningen	200
12	Aangepast vervoer tijdens examens	21
13	Regels en voorschriften schriftelijke examens	21
14	Protocol verhindering bij een examen (schriftelijk en mondeling)	255
15	Protocol te laat komen bij een schriftelijk examen	266
16	Protocol ziek of onpasselijk worden tijdens een schriftelijk examen	277
17	Overzicht examens per vak	29

1 Het staatsexamen

De staatsexamens voortgezet onderwijs zijn onder andere bedoeld voor leerlingen van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs in één van de leerwegen in het vmbo of in het havo of vwo.

Het staatsexamen bestaat uit twee onderdelen, het centraal examen en het college-examen. Op de laatste twee pagina's staat een overzicht van examens per vak.

Het centraal (schriftelijk) examen

Het centraal examen is een landelijk examen dat bij alle vmbo-, havo- en vwo-leerlingen tegelijk wordt afgenomen. Het centraal examen wordt in 2019 afgenomen van 06 mei tot en met 23 mei.

Het centraal examen wordt begeleid door een dagvoorzitter, deze wordt toegewezen door DUO te Groningen. Het centraal examen wordt afgenomen op De Berkenschutse. In de examenruimte zijn alleen de examenkandidaten, de voorzitter en de surveillanten van het staatsexamen welkom.

Het college-examen

Het college-examen bestaat uit:

- a. een schriftelijke toets en een mondeling examen, of
- b. een schriftelijke toets, of
- c. een mondeling examen, of
- d. een praktijkexamen.

Het college-examen is te vergelijken met de schoolexamens in het regulier onderwijs. De schriftelijke

college-examens worden afgenomen in dezelfde periode als de centrale examens. Het praktijkexamen tekenen wordt enkele weken voor het mondelinge examen afgenomen.

De rekentoets wordt tussen 4 en 15 maart afgenomen.

Het mondeling college-examen

De mondelinge college-examens worden in de laatste week van het schooljaar afgenomen.

Deze dagen worden begeleid door een dagvoorzitter, deze wordt toegewezen door DUO te Groningen. De mondelinge examens worden afgenomen door externe docenten. Deze college-examens worden afgenomen op De Berkenschutse. In de examenruimte zijn alleen de examenkandidaten en de examinatoren en eventueel de voorzitter en de surveillanten van het staatsexamen welkom. Bij hoge uitzondering kan de mentor van school aanwezig zijn bij het afnemen van het mondelinge college-examen. Of dit al dan niet nodig is, wordt bepaald door de voorzitter. De examenkandidaat en de mentor van school kunnen toestemming tot bijzitten indienen bij de examensecretaris. De schoolmentor of een docent zit dan bij als toehoorder.

2 Beoordeling staatsexamenwerk en de becijfering

In de beoordeling van het centraal examen geldt het correctievoorschrift zoals aangereikt door het CvTE (College voor Toetsen en Examens). De daarbij opgestelde en behorende cesuur wordt ten behoeve van de becijfering gebruikt. Het examen wordt zowel voor de eerste als voor de tweede correctie beoordeeld door een vakleerkracht van een andere school.

Het eindcijfer voor het betreffende vak is het gemiddelde van het behaalde cijfer voor het centraal examen en het behaalde cijfer voor het college-examen. Wanneer er meerdere college-examens per vak afgenomen zijn, worden eerst die onderdelen gemiddeld en als één college-examencijfer behandeld.

3 Uitslagregeling 2019 en herkansing

3.1 Uitslagregeling staatsexamen voor havo en vwo

De examenkandidaat is geslaagd als:

1. Het gemiddelde voor de centraal schriftelijk examens een 5,5 of hoger is.

2. Het eindcijfer van de examens gemiddeld een 6 of hoger is.
3. De examenkandidaat niet meer dan twee onvoldoendes als eindcijfer heeft.

Dat kan zijn:

- één 4
- één 5
- twee keer een 5
- één 5 en één 4

4. Zij of hij afgerond maar één 5 voor de eindcijfers van de kernvakken Nederlands, Engels, de wiskunde A of B heeft. Voor vwo-leerlingen behoort de rekentoets ook tot de kernvakken.
5. Zij of hij de rekentoets heeft afgelegd.

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer dat behaald is bij het centraal schriftelijk examen en het cijfer behaald bij het college-examen. Het eindcijfer is een afgerond cijfer.

Wanneer het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samengestelde onderdelen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond. Indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3.2 Uitslagregeling staatsexamen voor vmbo theoretische leerweg (tl)

De examenkandidaat is geslaagd als:

1. Het gemiddelde voor de centraal schriftelijk examens een 5,5 of hoger is.
2. Voor het examen Nederlands minimaal een 5 gehaald is.
3. De examenkandidaat niet meer dan twee onvoldoendes als eindcijfer heeft.

De kandidaat mag één 5, één 4 of twee 5-en hebben.

Bij één eindcijfer 5 dient voor de overige examenvakken een 6 of hoger behaald te zijn.

Bij één 4 heeft dient door de overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger behaald te zijn.

Bij twee 5-en dient voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger behaald te zijn.

4. Het profielwerkstuk met een voldoende of een goed wordt afgesloten.
5. Zij of hij de rekentoets heeft afgelegd.

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer wat behaald is bij het schriftelijk examen en het cijfer behaald bij het college-examen. Het eindcijfer is een afgerond cijfer.

Wanneer het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samengestelde onderdelen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond. Indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

4 Diplomerings vmbo, havo en vwo

's Avonds na afname van het laatste college-examen van het schooljaar vindt op De Berkenschutse de uitreiking van de diploma's plaats. De uitnodiging voor de diploma-uitreiking wordt halverwege mei verstuurd.

De uitslag van de examens, zowel van de schriftelijke als de mondelinge examens, wordt ongeveer een uur na het laatste mondelinge examen van de individuele kandidaat bekend gemaakt. Dan ondertekent de kandidaat ook de deelcertificaten en eventueel het diploma. Dat tijdstip is dus per examenkandidaat verschillend. De uitslag wordt bekendgemaakt door de dagvoorzitter, het ondertekenen gebeurt onder zijn toezicht. Ouders/verzorgers zijn van harte uitgenodigd bij dit moment aanwezig te zijn. Dit is een belangrijk moment, want dit is het moment dat de kandidaat te horen krijgt of hij zijn diploma/certificaten behaald heeft of niet.

De diploma-uitreiking en het moment van ondertekenen zijn twee verschillende zaken.

5 Herexamen

De mogelijkheid tot herexamen bestaat alleen in het diploma-afsluitend jaar. Dit geldt dan alleen voor die vakken waar de kandidaat in dat schooljaar ook examen in heeft gedaan. Een kandidaat die in aanmerking komt voor een herexamen mag één centraal examen én één college-examen herkansen. Dit kan hetzelfde vak zijn, maar het kunnen ook twee verschillende vakken zijn.

Of een herexamen mogelijk is, hoort de kandidaat ongeveer een uur na zijn laatste examen van de voorzitter. De kandidaat bepaalt in overleg met de examensecretaris voor welk(e) vak(ken) een herexamen wordt aangevraagd en vult hiervoor een formulier in.

In het derde tijdvak, halverwege augustus 2018, vinden de schriftelijke herkansingen plaats voor de staatsexamenkandidaten. Het rooster is te vinden op de website van DUO. Het is belangrijk deze data goed in de gaten te houden in verband met eventuele vakantieplanning. De herkansing voor de schriftelijke examens is te Eindhoven.

De herkansing voor de mondelinge examens is de laatste zaterdag van augustus of de eerste zaterdag van september. De herkansing voor de mondelinge examens is te Amersfoort

Let op: In het tweede tijdvak worden alleen examens afgelegd wanneer vanwege ziekte of een andere geldende reden de kandidaat niet in het eerste tijdvak het examen heeft kunnen afleggen, of wanneer examens

vanwege een geldige reden uitgesteld zijn. Men kan hierbij denken aan de volgende redenen:

het is voor een kandidaat niet mogelijk meerdere examens op één dag af te leggen;

de kandidaat moet tussen iedere examendag een rustdag hebben.

De data van het tweede tijdvak worden op de website van de DUO geplaatst.

Let op: Het derde tijdvak is alleen bestemd voor die kandidaten die:

vanwege een geldende reden de twee zittingen van het centraal schriftelijk hebben gemist;

alle vakken van het centraal examen hebben afgerond en nog geen gebruik hebben gemaakt van hun recht op herkansing;

op de dag van het tweede tijdvak om een geldige reden verhinderd waren gebruik te maken van de mogelijkheid tot uitgesteld examen.

De data van het derde tijdvak worden op de website van de DUO geplaatst.

6 Gespreid examen

Bij het staatsexamen hoeven niet alle eindexamenvakken in één schooljaar afgerond te worden. Bij sommige kandidaten is het verstandiger het examenpakket te spreiden over twee of meerdere jaren. Zolang de kandidaat nog niet alle vakken heeft afgerond voor het behalen van een diploma kan hij of zij geen herexamen doen. Wel kan voor een vak waarvoor een onvoldoende wordt behaald, het volgend schooljaar opnieuw examen gedaan worden. Maar let wel: het laatst behaalde cijfer is het cijfer dat meetelt voor de uitslagbepaling. Het is van groot belang dat de behaalde deelcertificaten uit voorgaande examenjaren goed bewaard worden door de leerling. Deze moeten uiteindelijk ingewisseld worden voor een diploma.

7 Belangrijke data

De rekentoets

De rekentoets wordt afgenomen tussen 4 en 15 maart 2019. De exacte datum volgt later.

Schriftelijke examens

De schriftelijke examens zijn van 6 t/m 23 mei.

De data voor de verschillende vakken van het centraal examen kunt u vinden op de website www.duo.nl , daar kiest u *staatsexamenkandidaat*, daarna *waar en wanneer staatsexamen vo*, vervolgens het examenrooster vmbo-t, havo of vwo.

De roosters zijn ook te vinden op de site van De Berkenschutse.

De mondelinge examens

De mondelinge examens worden afgenomen in de laatste schoolweek.

De uitslag van de examens wordt na het laatste mondelinge examen van de individuele leerling bekend gemaakt.

De roosters zijn ook te vinden op de site van De Berkenschutse. Let wel: het rooster van de mondelinge examens wordt enkele weken voor het examen bekend gemaakt. Dit rooster wordt duo/vso samengesteld, De Berkenschutse heeft hier geen invloed op.

Herexamens

De schriftelijke herexamens zijn halverwege augustus.

De exacte data volgen.

De mondelinge herexamens zijn zaterdag 31 augustus of zaterdag 7 september 2018.

Inleveren werkstukken en literatuurlijsten

Het profielwerkstuk, de literatuurlijsten en dergelijke moeten de laatste schooldag vóór 1 april 2019 in twee- of in drievoud bij de begeleidend docent ingeleverd zijn.

8 Praktijkexamen tekenen

Het eindcijfer van tekenen/kunstgeschiedenis wordt bepaald door een centraal schriftelijk examen (tehatex) en een college-examen, dat college-examen is een praktijkexamen. Dat praktijkexamen vindt plaats in juni, de precieze datum volgt nog. Het praktijkexamen heeft een zitting van 360 minuten (6 uur exclusief middagpauze).

9 Hulpmiddelen

Toegestane hulpmiddelen bij de examens vmbo, havo en vwo

Toegestaan wil zeggen: er wordt van uitgegaan dat de kandidaat, zowel bij het centraal examen als bij het college-examen, over deze hulpmiddelen beschikt (tenzij bij een vak uitdrukkelijk anders is aangegeven). De kandidaat dient de hulpmiddelen zelf mee te nemen.

9.1 Basispakket hulpmiddelen

Bij het examen zijn bij ieder vak toegestaan:

- schrijfmateriaal
- tekenpotlood,
- blauw en rood kleurpotlood,
- liniaal met millimeterverdeling,
- passer,
- geometrische driehoek,

- vlakgum,
- elektronisch rekenapparaat (zie ook 9.2), behalve bij de rekentoets
- een eendelig verklarend Nederlands woordenboek (zie ook 9.3)
- verder: functionele hulpmiddelen die geen relatie hebben met de exameneisen, zoals: markeerschrift, puntenslijper, leesliniaal (loep)

9.2 Elektronisch rekenapparaat

rekenmachine

Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de rekenmachine van een andere kandidaat of van een grafische rekenmachine.

De grondbewerkingen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen zijn voldoende. Meer mogelijkheden mag, maar: de rekenmachine mag niet één of meer van de volgende eigenschappen hebben: lichtnetaansluiting tijdens het examen, opladen tijdens het examen, schrijffrol, alarm of ander geluid, alfanumeriek (letters op scherm)*, grafieken weergeven, zend- of ontvanginstallatie.

* Bedoeld is dat er geen teksten kunnen worden ingevoerd of uitgelezen, zoals bijvoorbeeld met de mobiele telefoon wel kan. De letters 'sin' als afkorting van sinus worden in dit verband dus niet als alfanumeriek beschouwd.

Vmbo-t-leerlingen let op: Bij wiskunde TL, nask 1 TL en nask 2 TL moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen tevens beschikken over toetsen voor π , x tot de y^e macht, x kwadraat, $1/x$ en $\sin/\cos/\tan$ in graden (en hun inversen).

9.3 Eendelig verklarend woordenboek Nederlands

Een eendelig verklarend woordenboek Nederlands is toegestaan bij alle schriftelijke examens. In plaats van het eendelig woordenboek Nederlands mag ook gebruik gemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat).

Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

Waar de spelling van het Nederlands wordt beoordeeld, zijn alleen schrijfwijzen volgens de huidige officiële spellingsregels toegestaan. Het woordenboek kan een natuurlijk en vanzelfsprekend hulpmiddel zijn dat de kandidaat zekerheid verschaft bij een enkel woord; het kan ook leiden tot bijvoorbeeld tijdnoed als een kandidaat zekerheidshalve te veel woorden opzoekt. Bij vakspecifieke termen kan het woordenboek ook aanleiding geven tot verwarring. Een voorbeeld: eentonigheid heeft in het vak muziek een betekenis die niet strookt met de beschrijving in een woordenboek. In situaties zoals het voorbeeld bij het vak muziek is de vakinhoudelijke omschrijving de geldige; voor een inhoudelijk afwijkende omschrijving worden geen punten toegekend, ook niet als de kandidaat deze omschrijving letterlijk aan het woordenboek heeft ontleend.

9.4 Vakspecifieke hulpmiddelen examen algemene vakken vmbo- t in 2019

Naast het basispakket zijn de volgende hulpmiddelen toegestaan.

Nederlands

centraal examen: voorbeeld briefsjabloon Nederlands
Een kandidaat met een dyslexieverklaring mag gebruik maken van de spellingcontrole.

moderne vreemde talen

woordenboek naar en vanuit de vreemde taal

Engels

centraal examen
Omdat spelling niet meetelt voor de beoordeling mag de spellingcontrole aan.

wiskunde

naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos

nask1/nask2

BINAS vmbo-kgt, informatieboek voor nask 1 en nask 2
(ISBN 978.90.01.80069.7)

Voor deze editie zijn errata uitgegeven, het is toegestaan deze fouten in Binas te verbeteren.

9.5 Vakspecifieke hulpmiddelen examen algemene vakken havo en vwo in 2019

Naast het basispakket zijn de volgende hulpmiddelen toegestaan.

Nederlands

Een kandidaat met een dyslexieverklaring mag gebruik maken van de spellingcontrole.

moderne vreemde talen

Woordenboek naar en vanuit de vreemde taal. Bij Engels mag daarvoor in de plaats een woordenboek Engels-Engels gebruikt worden.

natuurkunde, scheikunde & biologie

BINAS 6^e druk of Sciencedata

aardrijkskunde

vwo: De Grote Bosatlas, 54^e druk

havo: De Grote Bosatlas, 55^e druk, inclusief aanvullend katern

wiskunde A, B, C

grafische rekenmachine

Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.

De grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.

Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee grafische rekenmachines.

Het is niet toegestaan naast de grafische rekenmachine een gewone rekenmachine te gebruiken. In machines

met een SD-slot mag tijdens de examens geen SD-kaart zitten.

Toegestane grafische rekenmachines:

De machines die in 2018 op havo in elk geval zijn toegestaan:

Casio

- fx-9860GII(SD) met examenstand: OS 2.07 en hoger
- fx-CG20 met examenstand: OS 2.01 en hoger
- fx-CG50

Hewlett Packard

- HP Prime

mits in de examenstand de volgende instellingen zijn gerealiseerd:

- De time-out is ingesteld op 4 uur.
- Het geheugen is gewist.
- De knipperende LED staat aan.
- Gebruikerstoepassingen zijn uitgeschakeld.
- CAS is uitgeschakeld.
- Opmerkingen en programma's zijn gewist en onbereikbaar gemaakt.
- Nieuwe opmerkingen en programma's aanmaken is geblokkeerd.

De examenstand wordt ingesteld door de examinator.

Texas Instruments

- TI-84 Plus T vanaf versie OS 5.1, de basisversie met LED lampje;
- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) vanaf versie OS 4.4.0.532

10 Computergebruik

Het gebruik van een computer of laptop tijdens de schriftelijke examens is toegestaan, mits noodzakelijk om een examen af te kunnen leggen. Dit dient dit wel vooraf door de examensecretaris bij DUO aangevraagd zijn, met een geldige reden, DUO beslist over het verlenen van de toestemming

Het gebruik van een computer of laptop kent een aantal regels:

- Het gebruik van hulpmiddelen zoals een elektronisch woordenboek of een digitaal woordenboek is niet toegestaan;
- Het gebruik van internet is niet toegestaan;
- Het examenbestand is het enige bestand dat geopend mag zijn;
- Spellingscontrole mag alleen ingeschakeld zijn als er een dyslexieverklaring aanwezig is op school;
- U gebruikt een usb-stick van school, daarop staat een sjabloon van het examenpapier, daarmee dient u te werken;
- Op het sjabloon vermeldt u of u staatsexamen vmbo-t, havo of vwo doet, het examenvak en uw examenummer;
- Aan het eind van elk examen levert u de usb-stick, na het printen in;
- Het printen van het examen gebeurt na afsluiting van de zitting onder toezicht van de voorzitter;
- Elke geprinte pagina dient u te voorzien van een handtekening, een van de toezichthouders ondertekent de pagina's ook.

Denk aan tussentijds opslaan!

Het is aan te raden het gemaakte werk tussentijds niet alleen op de computer, maar ook op de usb-stick op te slaan.

11 Extra voorzieningen

Alle leerlingen van De Berkenschutse krijgen een verlenging van een half uur voor de schriftelijke examens.

Als een kandidaat op school ook gebruik maakt van extra voorzieningen zoals, extra verlenging bij proefwerken, voorlees-, teken- en/of schrijfhulp, geluidsdempers, ..., zal de examencoördinator een verzoek met een omschrijving van de individuele omstandigheden en welke voorziening er bij het examen getroffen moet worden naar de DUO sturen. De aanvraag moet onderbouwd worden door een medicus en/of een gedragswetenschapper. Dit wordt door de examencoördinator geregeld, soms worden de ouders/verzorgers verzocht om een bepaald document of schrijven van een arts aan te leveren. In de meeste gevallen worden de aangevraagde voorzieningen daadwerkelijk toegekend.

12 Aangepast vervoer tijdens de examens

De tijden van het examen wijken af van de reguliere schooltijden. U dient zelf voor het vervoer te zorgen of te regelen naar en van de examenlocatie De Berkenschutse (aan te vragen via de gemeente van uw woonplaats).

13 Regels en voorschriften schriftelijke examens

1. Bij de examens mag u de eerder genoemde hulpmiddelen gebruiken. Wat u meeneemt naar het examen, wordt voor aanvang van het examen door de surveillanten onderzocht.
2. Zorg ervoor dat u bij alle examens minimaal 30 minuten voor aanvangstijd aanwezig bent (dit in verband met administratieve handelingen).
3. Volg de regels en aanwijzingen van de plaatselijke voorzitter en de surveillanten op.
4. De surveillanten en de plaatselijke voorzitter mogen over de inhoud van het examen geen mededelingen doen.
5. Niet toegestane voorwerpen zoals mobiele telefoons, tablets, mp3-spelers, horloges e.d. zijn

uitgezet en zitten in uw afgesloten tas of zijn op een andere manier opgeborgen. De voorzitter geeft ter plekke instructie hoe hier verder mee omgegaan wordt. Als blijkt dat u tijdens het examen één van deze zaken bij u hebt of dat uw mobieltje afgaat, dan wordt dit als een onregelmatigheid beschouwd. In dat geval wordt voor het examenwerk van het betreffende vak het cijfer 1 vastgesteld.

6. De tafels in de examenzaal zijn voorzien van een examenummer. Ga achter de tafel zitten met uw examenummer.
7. Vermeld bij het begin van elke examen op uw examenpapier:
 - uw examenummer;
 - uw voor- en achternaam in blokletters;
 - uw handtekening;
 - de naam van het examenvak;
 - bij vakken waarbij gebruik van een rekenmachine is toegestaan, het merk en het typenummer van het apparaat.

Examenwerk zonder deze gegevens wordt niet beoordeeld.

8. Werk rustig en overzichtelijk; schrijf duidelijk leesbaar met een zwart- of blauwschrijvende pen (dus niet met potlood). Gebruik bij

meerkeuzevragen hoofdletters. Gebruik van correctievloeistof of carbonpapier is niet toegestaan.

9. Het schriftelijk werk wordt gemaakt op examenpapier dat door DUO Groningen wordt verstrekt. Het examenpapier is in de zaal aanwezig. Klادpapier kunt u eveneens in de examenzaal krijgen.
10. Wanneer u, in plaats van op papier, uw examen op een laptop maakt, maakt u uw examenwerk op een laptop van school of op een eigen laptop en slaat u het werk op op een USB-stick van school. Na afloop van het examen wordt het examenwerk op de USB-stick onder toezicht geprint. Daarna controleert u dat op volledigheid waarna u ondertekent. De USB-stick wordt dan leeggemaakt.
11. Als u te laat komt mag u tot uiterlijk een half uur na het begin van de examenzitting in de examenzaal worden toegelaten. Het examen wordt echter uiterlijk op het voor dat examen geldende eindtijdstip ingenomen.
12. U mag de examenzaal niet verlaten binnen 60 minuten na het begin van het examen.
13. Er zijn geen pauzes tijdens het examen.

14. Als u na aanvang van het examen de examenzaal zonder begeleiding hebt verlaten, wordt u onder geen voorwaarde meer tot het examen toegelaten.
15. Wanneer u klaar bent met het examen blijft u op uw plaats zitten tot de voorzitter of één van de surveillanten uw werk, de examenopgave en het gebruikte kladpapier heeft ingenomen.
16. Een kwartier voor het einde is het niet meer toegestaan de examenzaal te verlaten. Pas als het examenwerk is ingenomen, zal de voorzitter toestemming geven de zaal te verlaten.
17. U bent zelf verantwoordelijk voor het aanbieden van de juiste stukken ter correctie. Als u kladpapier aanbiedt dan moet op dat kladpapier duidelijk zijn vermeld of het ook moet worden gecorrigeerd. De voorzitter deelt dit vóór aanvang van de zitting en op 15 minuten voor afloop van de zitting mee.
18. Als er zich een probleem voordoet tijdens het examen, moet u dat onmiddellijk melden bij de voorzitter. Deze kan dan eventueel maatregelen nemen en proberen het probleem op te lossen.
19. Wanneer u wegens overmacht (ziekte of een andere reden) niet aan het examen deelneemt, informeert de examensecretaris het secretariaat

van Examendiensten hierover. De examenecretaris stuurt dan binnen 8 dagen na uw afwezigheid een schriftelijk verzoek naar Examendiensten. Hierbij zitten stukken waaruit de overmacht blijkt, in geval van ziekte is dat een medische bevestiging van een (niet-behandelend) arts. U krijgt daarna zo spoedig mogelijk een beslissing over dit verzoek. Als binnen de gestelde termijn geen verzoek is ontvangen, wordt ervan uitgegaan dat u zich voor het betreffende vak hebt teruggetrokken.

20. De resultaten die u behaalt voor uw schriftelijk examen zijn deeltijfers en worden u na uw laatste mondelinge examen, samen met de mondelinge resultaten, bekend gemaakt. Tussentijds worden geen deeltijfers bekend gemaakt.

14 Protocol verhindering bij een examen (schriftelijk en mondeling)

A. Algemeen

De examenvoorzitter ziet erop toe dat er tussen school en de kandidaat en/of ouders/verzorgers adequaat is gecommuniceerd over de verhindering.

De examenvoorzitter maakt op het proces-verbaal melding van de verhindering.

De examenvoorzitter hoort de kandidaat.

De examenvoorzitter stelt vast of de genoemde reden een al dan niet geldige reden is voor verhindering.

B. Verhindering met geldige reden – Verhindering zonder geldige reden.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat over de consequentie van de verhindering.

De examenvoorzitter besluit welke maatregel(en) genoemd in artikel 5 lid 2 van het Examenbesluit genomen wordt (worden). De maatregel moet in verhouding zijn tot de onregelmatigheid.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

15 Protocol te laat komen bij een schriftelijk examen

A. Te laat komen tot 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen.

De examenvoorzitter wordt geacht een kandidaat tot maximaal 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen tot het examen toe te laten.

De eindtijd blijft gelijk, tenzij nog tijdens de zitting in overleg met de inspectie anders wordt besloten. Als tijdens de zitting geen contact met de inspectie mogelijk is, neemt de examenvoorzitter zelf de beslissing en meldt deze aan de inspectie.

De examenvoorzitter maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen en de eventuele gevolgen hiervan (al dan niet verlenging van de eindtijd).

B. Te laat komen vanaf 30 minuten na aanvang van een zitting van het Centraal Examen.

De examenvoorzitter mag een kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt na aanvang van een zitting van het centraal examen niet meer tot het examen toelaten. Er is in dat geval sprake van verhindering.

De examenvoorzitter maakt in een het proces-verbaal melding van het te laat komen.

De examenvoorzitter beslist of er sprake is van te laat komen met geldige redenen.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.

De examenvoorzitter wijst op de beroepsmogelijkheid.

16 Protocol ziek of onpasselijk worden tijdens een schriftelijk examen

De examenvoorzitter overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten.

Indien de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, verzoekt de examenvoorzitter per omgaande om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren. Wanneer de inspectie het werk ongeldig verklaart, wordt de kandidaat voor het betreffende examen verwezen naar het volgende tijdstip.

De examenvoorzitter maakt in het proces-verbaal melding van het ziek worden / onpasselijk wordt.

De examenvoorzitter informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

17 Overzicht examens per vak

vak	centraal schriftelijk examens		schriftelijk college-examens	mondeling college-examens	praktijk examens
Nederlands	x		x	x	
Engels	x		x	x	
Duits	x		x	x	
wiskunde A	x			x	
wiskunde B	x			x	
wiskunde D				x	
scheikunde	x			x	
natuurkunde	x			x	
biologie	x			x	
economie	x			x	
M&O	x			x	
geschiedenis	x			x	
aardrijkskunde	x			x	
tekenen	x				x
maatschappijleer			x	x	

informatica			x	x	
profielwerkstuk				x	
eindcijfer	50%		50% (maatschappijleer en profielwerkstuk samen 100%)		